

Ambassadeur worden: hoe doe je dat?

René Seijsener, cursist op het ROC Nova College in Beverwijk, is sinds 10 mei 2007 ambassadeur NT1. Een terechte benoeming, want het enthousiast maken van laaggeletterde volwassenen voor het leren lezen en schrijven heeft hij tot persoonlijk doel gemaakt. Charlotte Cannegieter ging in gesprek met deze ambassadeur en zijn trainer, Han Witteveen.

CHARLOTTE CANNEGIETER/ROC NOVA COLLEGE, IJMUIDEN

Van Dale beschrijft ambassadeur als volgt: 'ambassadeur (m.; -s of -en), ambassadrice (v.) 1. gevolmachtigd gezant; 2. hoogste diplomatieke ambtenaar als vertegenwoordiger van een regering bij een andere en persoonlijk vertegenwoordiger van een staatshoofd; (fig.) een ambassadeur van de sport, iem. die de sport populair weet te maken.'

Het fenomeen ambassadeur NT1 bestaat al sinds de jaren tachtig, maar het realiseren en ondersteunen van een netwerk van Ambassadeursbegeleiders Alfabetisering is een van de activiteiten die CINOP vanaf 2006 tot 2010 in het kader van het Landelijk Aanvalsplan Laaggeletterdheid uitvoert. CINOP helpt docenten en trainers met het begeleiden en trainen van ervaren NT1-cursisten, die met hun eigen ervaringen nieuwe cursisten kunnen enthousiasmeren voor lees- en schrijfonderwijs op ROC's.

Het ROC Nova College verzorgt in Beverwijk dit cursusjaar voor het eerst een training voor cursisten om nieuwe cursisten te werven voor de lessen lezen en schrijven. De negen nieuwe ambassadeurs ontvingen op 10 mei hun certificaat en gaven tegelijk de aftrap voor het Aanvalsplan Laaggeletterdheid IJmond. Een van deze negen ambassadeurs is de 22-jarige René Seijsener uit Beverwijk.

De ambassadeur

René Seijsener volgde tot zijn zestiende jaar onderwijs op een zmlk-school: het Tender College in Beverwijk. Toen werd hij, zoals hij het zelf verwoordt, 'van school getrapt'. Het ging gewoon niet meer. Hij had moeite met leren, moeite met lezen en schrijven, moeite met school in het algemeen. Hij ging aan het werk bij de Meergroep IJmond Groen, een bedrijf van de sociale werkvoorziening. Ongeveer twee jaar geleden vroeg zijn baas bij de Meergroep hem of hij niet graag terug naar school zou willen. Dat liet Seijsener zich geen twee keer zeggen. Hij probeerde thuis wel wat te doen

Han Witteveen en René Seijsener

uit een boek, maar echt lukken wilde dat niet. Hij begon op zijn twintigste met cursussen lezen en schrijven op het ROC Nova College en ook volgde hij een rekencursus. Daarna volgde nog Engelse les.

Zijn eerste les lezen en schrijven was even schrikken: de gemiddelde leeftijd lag rond de veertig. 'Ik dacht echt: wat doe ik hier?' zegt René. 'Ik voelde me niet meteen op mijn gemak, maar toen ik zag dat iedereen hier met hetzelfde doel kwam, groeide het vertrouwen. We leerden veel op school: hoe we dingen op de computer moesten opzoeken, hoe we woorden moesten opzoeken, hoe we een brief moesten schrijven en zo. Vroeger wist ik alleen waar de aan- en uitknop van de computer zat. Dat kan ik me nu niet meer indenken. Ik was ook altijd bang om mijn eigen handschrift te laten zien, daar heb ik nu geen last meer van. Het belangrijkste van de lessen lezen en schrijven vind ik dat ik leer om te leren. Daar had ik altijd veel moeite mee. En het materiaal, dat vind ik ook heel belangrijk. Dat je alles bij de hand hebt. De docent heeft ook een belangrijke rol, vind ik, op deze manier krijg je meteen feedback.'

De brief

Eind vorig jaar, René herinnert zich niet meer precies wanneer, kreeg hij een brief van het Nova College waarin hem werd gevraagd of hij ambassadeur wilde worden. Daar hoefde hij niet lang over na te denken en hij zei meteen ja.

'We kregen een speciale ambassadeurstraining op school, eens in de twee weken op de maandagavond. "We", dat zijn ik en acht andere mensen. We leerden wat het betekent om ambassadeur te zijn. Om naar verschillende locaties te gaan, een praatje te houden en de mensen te vertellen wat het is om weer naar school te gaan om te leren lezen en schrijven. Niet alleen aan de mensen zelf, maar ook aan de bedrijven waar ze werken, aan scholen, aan peuterspeelzalen enzovoort. Zo hopen we dat ze mensen met lees- en schrijfproble-

men leren herkennen en weten hoe ze hen verder kunnen helpen. Gelukkig ben ik niet bang om voor veel mensen te praten. Op de nationale ambassadeursdag voor cursisten vorig jaar heb ik voor 180 man mijn verhaal gedaan. We zijn twaalf keer bij elkaar gekomen tijdens de ambassadeurstraining en nu is er eens per zes weken een ambassadeursvergadering.'

En verder?

Op de vraag hoe René zijn toekomst ziet, vertelt hij dat hij best graag verder zou willen leren. Hij heeft de afgelopen jaren bij de Meergroep IJmond Groen toch redelijk wat diploma's gehaald waar hij trots op is. Op het werkoverleg van een paar weken geleden vroeg zijn baas wie er interesse zou hebben in een uitgebreide cursus voor het 'complete groen'. Dat lijkt hem wel wat. Ook heeft hij vorig jaar het theorie-examen voor zijn rijbewijs gehaald. Weliswaar in twee keer, maar zonder school zou dat een stuk moeilijker geweest zijn, vindt hij. En wat zijn ambassadeursschap betreft: 'Het is mijn doel om dit jaar dertig mensen naar een lees- en schrijfcursus te krijgen. Ik heb ook mijn eigen visitekaartjes hoor! Ik wil gewoon iedereen helpen. Ik zou ook best wat op de televisie willen zeggen, zolang het maar is om meer mensen over de streep te trekken.'

De trainer

Han Witteveen, docent NT1, volgde bij CINOP een training 'train de trainer'. Dit is een cursus van vijf bijeenkomsten voor Ambassadeursbegeleiders Alfabetisering. Docenten NT1 en medewerkers werving en toeleiding in de sector educatie (basiseducatie NT1) houden zich in de cursus bezig met hun rol als ontwerper, trainer, coach en mediatrainer en -coach van de cursus voor ambassadeurs geletterdheid. Na deze cursus zijn ze in staat om (oud)cursisten NT1 en NT2 (als ze heel goed Nederlands spreken) te trainen en coachen als ambassadeur Alfabetisering.

U I T H E T V E L D

Witteveen vertelt over het Plan van Aanpak Laaggeletterdheid in de IJmond 2006/2010: 'Op initiatief van onze directie en een ambtenaar van de gemeente Velsen hebben de plannen die er waren vaste vorm gekregen. Deze ambtenaar was de trekker van het plan, maar het plan zelf is opgesteld in samenspraak met ambtenaren uit Beverwijk, Castricum, Heemskerk en Uitgeest. Landelijk en lokaal zijn er natuurlijk ook verbanden. In januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning in werking getreden en één van de pijlers is het wijkgericht werken. De meldpunten van deze wijkgerichte ondersteuning kunnen van groot belang zijn als mogelijke verwijzers. Een verwijzer herkent en begeleidt cliënten (laaggeletterden) naar een passend traject.'

Al dan niet vergezeld van een of meerdere ambassadeurs

informeert het Nova College mogelijke verwijzers over laaggeletterdheid en maakt ze bewust van het fenomeen laaggeletterdheid. Daartoe bezoekt het, soms ook op uitnodiging, scholen, crèches, werkgevers en in de toekomst mogelijk ook brede scholen, meldcentra van wijkgroepen, of belangenverenigingen voor mensen met een lichte verstandelijke beperking.

Witteveen vindt het een goed en gedegen plan. 'We hebben met de gemeenten afgesproken dat het plan steeds kan worden bijgesteld, zodat het een niet al te dwingend karakter krijgt. Voorlopig zal er vooral aandacht zijn voor verwijzers en de bewustwording van laaggeletterdheid. Er komt bijvoorbeeld een korte cursus voor consulenten waarin ze getraind worden in het herkennen van laaggeletterden en waarin ze leren hoe ze mensen kunnen motiveren om naar school te gaan.'

D E K R A N T I N D E K L A S

Hodja en het geheim van de maan

Lezen is toveren. Dat denken heel veel kinderen die nog niet kunnen lezen. Hoe kan het nou dat iemand aan een paar rare krabbels kan zien wat er bedoeld wordt? Veel volwassenen die nog nooit lezen en schrijven hebben geleerd, zijn ook gefascineerd door die magie.

Het Hodja-verhaal van deze keer gaat daarover (en over nog een ander mysterie). Misschien leuk om eens met cursisten te praten over wat zij dachten toen ze nog niet konden lezen.

JEANNE KURVERS

(Vrij naar: *Nasreddin Hodja en het mysterie van de maan*.)

Bron: www.beleven.org/verhaal/nasreddin_hodja_het_mysterie_van_de_maan)